

Η ΔΕΣΠΟΙΝΙΣ ΛΑΣΕΓΛΙΕΡ

[Μυθιστορία Ίουλίου Σαντώ].

Συνίσις ἰδί σελ. 121.

Ἄλλ' ἐν τῇ κοιλάδι τοῦ Κλαίν δὲν ἦτο ὁ μαρκήσιος ὁ μόνος πάσχων· δὲν ἀναφέρομεν τὴν κυρίαν Βωμπέρ, ἥτις εὐρίσκειτο εἰς ἀληχανίαν καὶ παραχρῆν μὴ προβλέπουσα αἰσίου τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐπιχειρήσεώς της, ἀλλὰ καὶ ἡ Ἐλένη καὶ ὁ Βερνάρδος εἶχον καὶ αὐτοὶ ἀπολέσει τὴν γαλήνην καὶ τὴν φαιρότῃτά των. Ἡ δεσποινίς Λασεγλιέρ πρὸ πολλοῦ ἠρώτα ἑαυτὴν, διατί γράφουσα πρὸς τὸν Ραούλ δὲν ἐτόλμησέ ποτε νὰ πληροφορήσῃ αὐτὸν περὶ τῆς παρουσίας τοῦ Βερνάρδου; Ἐφοβεῖτο ἴσως, μὴ ὁ νεαρὸς βαρῶνος, ὅστις οὐδέποτε ἠνέχθη τὸν Σταμπλῆ, χλευάσῃ αὐτήν. Ἀλλὰ διατί οὐδ' εἰς τὸν Βερνάρδον ἀνέφερε ποτε ὅτι ἦτο μερμηνηστευμένη μετὰ τὸν υἱὸν τῆς βαρωνίδος; Ἐνίοτε ἐφαίνετο αὐτῇ ὅτι ἐξαπατᾷ καὶ τὸν μὲν καὶ τὸν δέ. Διατί ἀπὸ τίνος καιροῦ ἀόριστος φόβος κατελαμβάνετο αὐτὴν ἐπὶ τῇ σκέψει ὅτι μέλλει νὰ ἐπανέλθῃ ὁ Ραούλ; Διατί, ἐνῶ πρότερον αἱ ἐπιστολαὶ τοῦ μνηστῆρός της ἠγαλλοῦσαν, ἐὰν ὅχι κατέθελγον αὐτήν, διατί νῦν δὲν διηγεῖραν ἐν τῇ καρδίᾳ της εἰ μὴ παράδοξον ἀνησυχίαν; Εἰς ὅλας ταύτας τὰς ἐρωτήσεις ὁ νοῦς αὐτῆς ἐταράττετο· ἀλλὰ δὲν ἦσαν μόνον ταῦτα τὰ θλίβοντα αὐτήν· ἐνόησε προσέτι ὅτι συνέβαινον περὶ αὐτὴν μυστηριώδη καὶ ὑποπτα πρᾶγματα· ἡ μελαγχολία τοῦ πατρός της, ἡ αἰφνίδιος ἀναχώρησις τοῦ Ραούλ, ἡ παρατεταμένη αὐτοῦ ἀπουσία, οἱ τρόποι τῆς βαρωνίδος, ταῦτα πάντα ἐφοβίζον τὴν ἀθῶαν καὶ λεπτήν ἐκείνην συνείδησιν, ἣν ἡ ἐλαχίστη πνοὴ ἤρκει νὰ ταραξῇ· ὅθεν ἀχώρτης ἐκάλυψε τὰς βροδοχρόους πρότερον παρειάς της καὶ νέφος μελαγχολίας ἐσκίασε τοὺς ὠραίους αὐτῆς ὀφθαλμούς. Ὅπως δὲ ἐξηγήσῃ τὴν ταραχὴν καὶ τὴν θλίψιν, ἣν ἠσθάνετο ὁσάκις εὐρίσκειτο πλησίον τοῦ Βερνάρδου, προσεπάθησε νὰ μισήσῃ αὐτόν, ἀνεγνώρισεν ὅτι ἀπ' ἧς ἡμέρας ὁ ξένος ἐκεῖνος εἰσηλθεν ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρός της, διετάραξε τὴν γαλήνην καὶ τὴν εὐδαιμονίαν της, κατηγόρησεν αὐτὸν ἐνδοιούχως, διότι ἐδέχθη τοσοῦτον εὐκόλως φιλοξενίαν παρ' οἰκογενείας, ἣν ὁ πατὴρ αὐτοῦ εἶχεν ἀπογυμνώσει· ἐσκέφθη ὅτι θὰ ἦτο καλλίτερον, ἀντὶ νὰ μὲν ἐνταῦθα ἀργῆ, ἐὰν ἀνεχώρησιν καὶ ἐὰν ἀφιέρωνε τὴν νεότητά καὶ τὴν ἀνδρίαν του ὑπὲρ εὐγενεστέρου σκοποῦ, δυσχερῶστῆθι διότι δὲν εὐρίσκειν εἰς αὐτὸν περισσοτέραν ὑπερηφάνειαν ἢ ἀξιοπρέπειαν καὶ προσεπάθησε νὰ προσκολληθῇ δι' ὅλης αὐτῆς τῆς δυνάμεως εἰς τὸν κύριον Βωμπέρ· οὕτω λοιπὸν ἐκλαμβάνουσα τὴν εὐσυνείδησίαν αὐτῆς ὡς μῖτος, ἀπεμακρύνθη βαθμηδὸν τοῦ Βερνάρδου, παρήτησε τοὺς μετ' αὐτοῦ περιπάτους, δὲν ἐνεφανίζετο πλέον εἰς τὴν αἴθουσαν καὶ ἔζη ἀποσυρμένη εἰς τὸ δωμάτιόν της. Ἀλλ' ὁ Βερνάρδος, περιορισθεὶς εἰς τὴν συναναστροφὴν τοῦ μαρκησίου καὶ τῆς βαρωνίδος, ἀπ' οὗτου ἡ δεσποινίς Λασεγλιέρ

δὲν ἦτο πλέον ἐκεῖ ὅπως καλύπτῃ διὰ τῆς ἀθωότητος καὶ τῆς καλλονῆς της τὰς βραδιουργίας τὰς ὑφαινομένας περὶξ αὐτοῦ, ἔγεινε σκυθρωπός, ἰδιότροπος καὶ δξύθυμος. Ἀλλὰ τότε ὁ μαρκήσιος ἔλαβεν αἴφνης ἀπόρασιν ἄξιαν ὅλων ἐκείνων τῶν ἐπιθέτων, ἅτινα ἡ madame de Sévigné ἐπεσώρευσεν ἐν μιᾷ τῶν ἐπιστολῶν της, καθ' ἣν ἀνέφερε τὸ συνοικέσιον ἐγγονῆς τινος Ἐρρίκου τοῦ τετάρτου μετὰ δευτεροτόκου υἱοῦ ἐκ τοῦ οἴκου τῶν Γασκώνων, ἀπεφάσισε δηλαδὴ νὰ παραβῇ τὰς ἀρχάς του, νὰ καταπνίξῃ τὸ μῖσός του καὶ ν' ἀκολουθήσῃ τὴν συμβουλήν ἐκείνην, ἣν ὁ κύριος Δετουρνέλ ὑπέδειξεν αὐτῷ ὡς μόνον μέσον σωτηρίας.

Γ'

Ἀπ' οὗτου ὁ μαρκήσιός μας ἔσχε τὴν συνομιλίαν ἐκείνην μετὰ τοῦ κυρίου Δετουρνέλ, δὲν ἠδυνήθη πλέον οὔτε νὰ φάγῃ, οὔτε νὰ κοιμηθῇ· διότι μέχρι τῆς ἡμέρας ἐκείνης, χάρις εἰς τὸ εὐτράπελον τοῦ πνεύματός του, χάρις εἰς τὴν ἐπιπολαιότητα τοῦ χαρακτῆρός του, εἶχε δυνήθῃ νὰ διατηρήσῃ ἐλπίδας τινάς· δὲν εἶχε μὲν πλέον, εἶνε ἀληθές, τὴν ἀγέροαχον ἐκείνην εἰρωνεῖαν, ἣν ἐδειξε κατ' ἀρχάς, ἀλλὰ συχνότατα ἐπανεύρισκε τὴν ζωηρότητα καὶ τὴν εὐθυμίαν τοῦ χαρακτῆρός του· διότι τὸ πνεῦμα αὐτοῦ ὠμοιάζε πρὸς εὐκίνητον ψυχὴν, ἥτις καίτοι πληγωθεῖσα ἵπτατο εἰσέτι ἀπὸ ἄνθους εἰς ἄνθος, ὅτε ὁ ἀποτρόπαιος ἐκείνος νομομαθῆς, συλλαβὼν αὐτήν, τὴν προσήρμοσε ζῶσαν ἐπὶ τῆς πραγματικότητος διὰ σιδηρᾶς καρφίδος· καὶ ἔκτοτε ὁ μαρκήσιος ὑρίστατο διηνεκές μαρτύριον. Τί νὰ γείνη; Τί ν' ἀπορασίση; Ἡ μὲν ὑπερηφάνεια παρεκίπει αὐτὸν νὰ ἐγκαταλείψῃ τὸ μέγαρον τῶν προγόνων του καὶ ν' ἀποσυρθῇ ἀξιοπροσπῶς, ἀλλ' ὁ ἐγωῖσμός ἦτο ἐντελὴς ἀντιθέτου γνώμης· διότι ἐὰν ἡ ὑπερηφάνεια προέτεινεν αὐτῷ ἰσχυροὺς λόγους, ὁ ἐγωῖσμός ἀντέταπτεν ἄλλους ἐπίσης ἰσχυροὺς, ἐὰν οὐχὶ ἰσχυροτέρους. Τὸ γῆρας ἐπήρηστο, ἡ ἀρηρίτις ἐθασάνιζεν αὐτὸν καὶ εἰκοσιπενταετῆς ἔξορία καὶ στερήσεις εἶχον θεραπεύσει αὐτὸν ἐκ τῶν ἱπποτικῶν ἐνθουσιασμῶν τῆς νεότητος, ἡ δὲ πτωχεία ἦτο αὐτῷ τοσοῦτῳ μᾶλλον ἐπαχθὴς καθ' ὅσον εἶχεν ἄλλοτε γνωρίσει αὐτὴν ἐκ τοῦ σύνεγγυς. Διὰ νὰ εἰπώμεν δὲ τὰ πάντα, καίτοι οὐδένα ἄλλον ἡγάπα περισσότερον ἑαυτοῦ, ἐλάτρευεν ὅμως τὴν θυγατέρα του καὶ ἡ καρδία του ἐθλίβετο ἐπὶ τῇ ιδέᾳ ὅτι ἡ ὠρραία ἐκείνη ὑπαρξίς ἢ ἐγκληματισθεῖσα ἐν τῇ πολυτελείᾳ καὶ τῇ λαμπρότητι, ἔμελλε πάλιν νὰ ζῆσῃ ἐν τῇ ψυχρᾷ καὶ μελαγχολικῇ ἀτμοσφαιρᾷ, ἥτις περιέβαλλε κατ' ἀρχάς τὴν κοιτίδα της. Ἐδίσταζε λοιπὸν· πλείστοι ἄλλοι καίτοι μὴ ἐξηκουτούται, καίτοι μὴ πάσχοντες ὑπὸ ἀρθρίτιδος καὶ μὴ ἔχοντες ὡς δικαιολόγησιν θυγατέρα ἀξιολάτρευτον, ἤθελον διστάσει ὡς αὐτός· ἀλλ' ὅθεν καὶ ἂν ἐστρέφετο ὁ κύριος Λασεγλιέρ, δὲν ἔβλεπεν εἰ μὴ τὴν καταστροφὴν ἢ τὴν αἰσχύνην καὶ οὐδ' αὐτὴ

ἡ κυρία Βωμπέρ με τὸ ἀμετάβλητον αὐτῆς, — Θά ἴδωμεν, θά περιμείνωμεν, — ἡδύνατο πλέον νὰ καθησυχάσῃ αὐτόν. Ἐκτὸς τούτου ὁ εὐπατριδῆς μας ἠσθάνετο ἐνδόμυχον δυσαρέσκειαν κατ' αὐτῆς διὰ τὸ ταπεινὸν πρόσωπον, ὅπερ ἐπὶ ἕξ ἡδὴ μῆνας ἠνάγκαζεν αὐτὸν νὰ ὑποκρίνηται. Εἰς συμπλήρωσιν δὲ τῶν δυστυχιῶν του, ἀπὸ τινος καιροῦ ὁ Βερνάρδος μετέβαλεν ὕφος καὶ τοῦτο ἐφώβιζε τὸν μαρκήσιον· ὅθεν ἀφ' ὅτου ἡ Ἐλένη δὲν ἔθελεγε πλέον αὐτοὺς διὰ τῆς παρουσίας της, αἱ ἡμέραι παρήρχοντο μελαγχολικαὶ καὶ αἱ νύκτες ἔτι μελαγχολικώτεραι· διότι τὴν μὲν προΐταν, μετὰ τὸ πρόγευμα εἰς τὸ ὄποιον δὲν παρευρίσκετο πλέον ἡ δεσποινὴς Λασεγλιέρ, ὁ Βερνάρδος ἀφίπων τὸν μαρκήσιον εἰς τὰς σκέψεις του, ἐξήρχετο ἐφιππος καὶ δὲν ἐπανήρχετο εἰ μὴ τὴν ἐσπέραν καὶ τότε σκυθρωπότερος καὶ πλέον εὐερέθιστος παρ' ὅσον εἶχεν ἀναχωρήσει. Τὴν δὲ ἐσπέραν, μετὰ τὸ γεῦμα, ἡ Ἐλένη ἀπεσύρτετο ἀμέσως εἰς τὰ δωμάτιά της καὶ ὁ Βερνάρδος ἔμεινε μόνος εἰς τὴν αἴθουσαν μετὰ τοῦ μαρκησίου καὶ τῆς βαρωνίδος, ἧτις ἀποθεθαρρυσμένη, ὡς ἦτο, δὲν ἤξευρε πλέον τί νὰ ἐπινοήσῃ ὅπως καταστήσῃ τὰς ἀτελευτήτους ἐκεῖνας ὥρας ὀλιγώτερον μελαγχολικάς. Ἄλλ' ὁ Βερνάρδος ἔρριπτεν ἐνίοτε ἐπ' αὐτῶν βλέμμα τόσον παρὰδοξον, ὥστε ἔκαμνεν ἀφοπτότους νὰ φρικιώσῃ· διότι αὐτός, ὁ ὑπομείνας τὰ πάντα ἐν ὄσῳ ἡ δεσποινὴς Λασεγλιέρ ἦτο ἐκεῖ, ἐξήπτετο νῦν καὶ ἠρηθίζετο μετὰ τὸ παραμικρόν, ἀντὶ δὲ ν' ἀφηγητῆται πολέμους, ἦτο πάντοτε ἔτοιμος ὁ ἴδιος εἰς ἐριδας καὶ φιλονεικίας. Ὅτε δὲ ἀπεσύρτετο χωρὶς νὰ θλίψῃ τὴν χεῖρα τοῦ γηραιοῦ εὐπατριδῆ, κάτωχρος καὶ ψυχρὸς ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐκ τῆς ὀργῆς, μένοντες οἱ δύο οὗτοι μόνοι παρὰ τὴν ἐστίαν ἐθεώρουν ἀλλήλους ἐν σιγῇ.

— Λοιπὸν, κυρία βαρωνίς; ἔλεγεν ὁ μαρκήσιος.

— Λοιπὸν, κύριε μαρκήσιε, θά ἴδωμεν, θά περιμείνωμεν, ἐπανελάμβανεν εἰσέτι ἡ κυρία Βωμπέρ. Καὶ μετὰ τοῦτο ὁ μαρκήσιος ἐβυθίζετο πάλιν εἰς τὰς θλιβεράς του σκέψεις· διότι ἡμέραν μεθ' ἡμέραν περιέμεινεν ἐναγωνίως, ὅτι ἤθελε προσκληθῆ νὰ κενώσῃ τὴν θέσιν. Καὶ δὲν ἦτο τοῦτο μόνον τὸ ταράττον αὐτόν, ἀλλ' ἐγνώριζε πρὸς τούτοις κάλλιστα, ὅτι ἦτο ἐν τῷ τόπῳ, ὡς εἶπεν ὁ κύριος Δετουρνέλ, ἀντικείμενον ἐμπαιγμοῦ καὶ μίσους, αἱ δὲ ἀνόνημοι ἐπιστολαί, ἐνασχόλησις ἀρετὰ συνήθης εἰς τοὺς ἐπαρχιώτας, παρεῖχον καθ' ἑκάστην νέαν ἀφορμὴν θλίψεως εἰς τὴν ἡδὴ ἀλγοῦσαν καρδίαν του· διότι ἡμέρα δὲν παρήρχετο χωρὶς νὰ λάβῃ μίαν· καὶ αἱ μὲν ἐχλεύαζον αὐτὸν ὡς ἀριστοκράτην, αἱ δὲ κατηγόρουσαν αὐτὸν ὡς ἀγνώμονα, ὡς ζητοῦντα ν' ἀποκληρώσῃ τὸν υἱόν, ἀφροῦ πρῶτον δολίως ἀπεγύμνωσε τὸν πατέρα αἱ πλεῖστα εἰς αὐτῶν συνωδύοντα καὶ ὑπὸ γελοιογραφῶν, αἵτινες ἐπιτυχέστατα συνπλήρουσαν τὰ περιεχόμενα τῆς ἐπιστολῆς. Ἦτο, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, ἀγχόνη, ἀφ' ἧς ἐκρέματο γελοῖός τις παρι-

στῶν μαρκήσιον ἀναμφιβόλως. Εἰς ἐπίμετρον δὲ τῆς ἀνησυχίας του αἱ ἐφημερίδες, ἅς ἀφ' ἧς ἡμέρας ἤκουσε τὴν γνωμοδότησιν ἐκεῖνου τοῦ δικανικοῦ χρησμοῦ ἀνεγίνωσκε προσεκτικῶς, ἐβριθον τρομερῶν προρρήσεων καὶ καθ' ἑκάστην τὸ κόμμα τῶν φιλελευθέρων παρωμοιάζετο πρὸς πυρπολικὸν ἔτσιμον· ν' ἀνατινάξῃ τὴν μόλις ἐπανορθωθεῖσαν μοναρχίαν. Οὕτω λοιπὸν οἱ λόγοι τοῦ σατανικοῦ γέροντος ἐπεθεσβαιοῦντο καθ' ἑκάστην καὶ ὁ κύριος Λασεγλιέρ περιφοβὸς δὲ ὠνευρέετο πλέον εἰ μὴ ἐπαναστάσεις, φυλακίσεις καὶ λαιμητόμους. Τὴν νύκτα ἀκούων τοὺς συριγμοὺς τοῦ ἀνέμου ἀνεκάθητο ἐντρομος ἐπὶ τῆς κλίνης του, νομίζων ὅτι ἤκουσε τὸν μασσαλιωτικὸν παιᾶνα· τέλος ὅτε καταθεβλημένος ὑπὸ τῆς ἀγωνίας κατώρηνεν νὰ κοιμηθῆ, ἔβλεπε καθ' ὕπνον τὴν εἰδεχθῆ μορφήν τοῦ νομομαθοῦς, ὅστις διανοίγων τὰ παραπετάσματα τῆς κλίνης του, ἐφώνει αὐτῷ· — «Νύμφευσον τὴν θυγατέρα σου μετὰ τοῦ Βερνάρδου». Ἄλλ' ὁ μαρκήσιος δὲν ἦτο ἐκ τῶν δυναμένων νὰ μείνωσιν ἐπὶ πολὺ εἰς τοιαύτην δύσκολον θέσιν· διότι δὲν εἶχεν οὔτε τὴν ὑπομονήν, οὔτε τὴν ἐπιμονήν τῶν δραστηρίων καὶ ἰσχυρῶν χαρακτήρων. Ἄπελπις λοιπὸν, τεταραγμένος, προσπαθῶν ἐναγωνίως νὰ ἐξέλθῃ τῆς ἀδιεξόδου στενωποῦ ἔνθα ἀπεπλάνησαν αὐτὸν καὶ μὴ κατορθῶνων τοῦτο, ἐφαίνετο, ὅτι ἔμελλε νὰ καταφύγῃ εἰς βίαιόν τι κίνημα, ἀλλ' οὐδέίς, μηδὲ τῆς κυρίας Βωμπέρ ἐξαιρουμένης, ἡδύνατο νὰ προῖδῃ ὁποῖα βόμβα ἔμελλε νὰ ἐκραγῆ, ἐκτὸς τοῦ κυρίου Δετουρνέλ τοῦ θέσαντος τὸ πῦρ εἰς τὴν θρυαλλίδα.

Ἐσπέραν τινὰ τοῦ Ἀπριλίου ἡ κυρία Βωμπέρ καθημένη μόνη μετὰ τοῦ μαρκησίου ἐφαίνετο σύννους καὶ τεταραγμένη· τὸ βλέμμα της ἦτο προσηλωμένον ἐπὶ τῆς ἀνθρακίᾳς τῆς ἐστίας καὶ ἐὰν παρεθῆρι τις αὐτὴν προσεκτικῶς, ἡδύνατο νὰ πεισθῆ ὅτι κρυφὰ τις ἀνησυχία κατετάραττεν αὐτήν· εἶχε τὸ μέτωπον συνωφρομένον· ἤθελε δὲ εἶπει ὅτι ὁ ἐγωῖσμός σου συνέστελλε βίαιως τὰ ἄλλοτε μειδιῶντα χεῖλη της· καὶ πραγματικῶς ἡ γυνὴ ἐκείνη εἶχε σπουδαίους λόγους ν' ἀνησυχῆ· διότι ὡς ἔβαινον τὰ πράγματα, ἡ λύσις προσηνύετο ἀπελπιστικῇ· ἤρχιζε λοιπὸν ἡδὴ νὰ ἐρωτᾷ ἑαυτήν, μήπως ἀντὶ νὰ περιπλέξῃ ἄλλους εἰς τὰ δίκτυά της ἐπέπεσεν αὐτὴ ἡ ἴδια ἐντὸς αὐτῶν; Ἦτο ἀναμφισβήτητον πλέον, ὅτι ὁ Βερνάρδος ζῶν ἐν τῷ μεγάρῳ Λασεγλιέρ, ἔζη ἐν τῷ ἰδίῳ αὐτοῦ οἴκῳ· καὶ μὲν δὲν εἶχεν εἰσέτι ἀπολέσει ἐντελῶς πᾶσαν ἐλπίδα, ἀλλὰ πρόβλεπεν ὅτι πιθανώτερον ἦτο ὅτι τάχιον ἢ βράδιον ὁ κύριος Λασεγλιέρ καὶ ἡ θυγάτηρ του ἤθελον προσκληθῆ νὰ κενώσωσι τὴν θέσιν. Ἡ βαρωνίς λοιπὸν ἐσχεδιάζεν ἡδὴ ποῖαν διαγωγὴν ἔμελλε ν' ἀκολουθήσῃ ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ· διότι δὲν ἤθελε κατ' οὐδένα τρόπον νὰ νυμφευθῆ ὁ υἱὸς της τὴν δεσποινίδα Λασεγλιέρ ἄνευ οὐδεμιᾶς ἄλλης προικὸς ἢ τῆς νεότητος, τῆς χάριτος καὶ τῆς καλλονῆς της

καὶ ἐσκέπτετο ἤδη τίνι τρόπῳ ἤθελε ἀποσύρει ἀπ' αὐτῆς καὶ ἀπὸ τοῦ πατρός της τὸν λόγον καὶ τὴν χεῖρα τοῦ 'Ραοῦλ. Τοῦτο ἦτο ἀπὸ τινων ἐβδομάδων τὸ αἴτιον τῆς ἀνησυχίας, ἣν προσεπάθει νὰ κρύπτῃ.

'Ἄλλ' ἐνῶ τοιαῦτα διελογίζετο ἡ κυρία Βωμπέρ, ἡ μαρκήσιος καθήμενος πλησίον αὐτῆς ἦτο καὶ αὐτὸς βυθισμένος εἰς τὰς σκέψεις του· διότι ἐζήτει νὰ εὕρῃ τίνι τρόπῳ ἤθελε προκαλέσει τὴν μάχην, ἣν ἐσχεδίαζε, καὶ πῶς ἔμελλε ν' ἀποσύρῃ ἀπὸ τῆς βαρωνίδος καὶ τοῦ υἱοῦ της τὸν λόγον καὶ τὴν χεῖρα τῆς 'Ελένης.

— 'Ὁ ἀτυχῆς μαρκήσιος, ἔλεγε καθ' ἑαυτὸν ἡ βαρωνὶς ῥίπτουσα ἐνίοτε ἐπ' αὐτοῦ βλέμμα λαθραῖον. Ποία συμφορὰ δι' αὐτὸν ἐὰν καταντήσωμεν ἕως ἐκεῖ! Τὸν γνωρίζω' παρηγορεῖται ἐπὶ τῇ ιδέᾳ, ὅτι ὁ,τιδήποτε ἤθελε συμβῆ αὐτῷ ἢ θυγάτηρ του θέλει γείνει βαρωνὶς Βωμπέρ. Μὲ ἀγαπᾷ, τὸ γνωρίζω, καὶ εἶναι εἰκοσι σχεδὸν ἔτη, ἀπόφου συνείητε μὲ τὴν ιδέαν ὅτι οἱ οἰκογενειακοὶ μας δεσμοὶ θέλουσι συσφιγθῆ ἔτι μᾶλλον διὰ τοῦ γάμου τῶν τέκνων μας· εἶναι ἐξαιρετος φίλος! Πόθεν θέλω ἀντλήσει τὸ θάρρος νὰ πληγώσω αὐτὸν καὶ νὰ καταστρέψω τὴν τελευταίαν ἐλπίδα του! Εἶμαι βεβαία ὅτι μέλλω νὰ ὑποστῶ πάλιν ἐναγώνιον, ὅτι θὰ μοι κάμῃ πικρὰ παράπονα καὶ ἐν τῇ παραφορᾷ του θέλει μοι εἶπει βεβαίως, ὅτι ἐπωφθαλιῶν ἐπὶ τῆς περιουσίας του καὶ ὅτι ἄμα ἔχασε τὰ πάντα ἔστρεψα αὐτῷ τὰ νῶτα. 'Ἀλλὰ θὰ ἀντιστῶ γενναίως καὶ κατ' αὐτοῦ καὶ κατ' ἐμαυτῆς· θὰ προσπαθῶ ν' ἀποδείξω αὐτῷ ὅτι ἤθελεν εἶσθαι ἀπερίσκεπτος νὰ συνδέσωμεν τὰς δύο πτωχείας μας, ὅτι ἤθελεν εἶσθαι ἀπάνθρωπον νὰ καταδικάσωμεν τὴν γενεάν του καὶ τὴν ἰδικήν μου εἰς μυρίας ταλαιπωρίας καὶ στερήσεις. Θὰ πεισθῇ ἐπὶ τέλους καὶ θὰ κλαύσωμεν, θὰ θρηνήσωμεν ὁμοῦ. 'Ἐπειτα ἔρχεται ἡ θλίψις τῆς 'Ελένης καὶ ἡ ἀγανάκτησις τοῦ 'Ραοῦλ. 'Ἀλλοίμονον! τὰ δύο ταῦτα παιδιὰ λατρεύονται ἀμοιβαίως, ὁ Θεὸς ἔπλασε τὸ ἐν διὰ τὴν εὐτυχίαν τοῦ ἄλλου. 'Ἀλλὰ θὰ μεταχειρισθῶ τὴν γλώσσαν τῆς λογικότητος· θὰ τὰ πείσω καὶ αὐτὰ καὶ μετὰ ἕξ μῆνας ὅταν θὰ ἦναι πλέον παρηγορημένα, θὰ νυμφεύσω τὸν 'Ραοῦλ μου μὲ τὴν θυγατέρα οὐτιδανοῦ τινος νεοπλούτου, ὅστις θὰ γείνη εὐδαίμων ἐξευγενίζων τὸ αἷμά του καὶ ἀποτρίβων τὸν ῥύπον τῶν ταλλήρων του. 'Ὅσον δὲ διὰ τὸν μαρκήσιον, εἶναι παραπολὺ προσκεκολλημένος εἰς τοὺς προγόνους του καὶ εἰς τὰς ἀρχαίας ιδέας ὥστε νὰ καταδεχθῇ ποτε νὰ πλουτήσῃ νυμφεύων τὴν θυγατέρα του μετὰ μὴ εὐπατρίδου. 'Ἀφοῦ λοιπὸν ἀγαπᾷ τὸσον τὰς περγαμηνάς, καλὰ! θὰ προσπαθῶσωμεν νὰ εὕρωμεν διὰ τὴν 'Ελένην ξεπετμένον τινὰ εὐπατρίδην καὶ θὰ στείλω τότε τὸν μαρκήσιον νὰ τελειώσῃ τὰς ἡμέρας του εἰς τὸν οἶκον τοῦ γαμβροῦ του.

Τοιαῦτα ἦσαν αἱ σκέψεις τῆς κυρίας Βωμπέρ,

ἐπὶ τῇ ὑποθέσει βεβαίως, ὅτι ἡ ἔκβασις τῶν πραγμάτων ἤθελεν εἶσθαι δυσάρεστος. 'Ἐν τούτοις δὲν εἶχεν εἰσέτι ἀπολέσει ἐντελῶς πᾶσαν ἐλπίδα, διότι ἐγνώριζε τὴν 'Ελένην καὶ εἶχε σπουδάσει τὸν Βερνάρδον. Καίτοι δὲ δὲν ὑπόπτεις διόλου τί συνέβαινε ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς νεαρᾶς κόρης, πράγμα, ὅπερ καὶ ἡ 'Ελένη αὐτῇ ἐν τῇ ἀθωότητί της ἠγνόει, ἡ βαρωνὶς ἠδυνήθη ὅμως ν' ἀναγνώσῃ ἐν τῇ καρδίᾳ τοῦ νεανίου καὶ εἶχεν ἐννοήσει τὸ μυστικόν του καὶ πρὸ αὐτοῦ τοῦ ἰδίου. Εἶχε λοιπὸν ἀόριστόν τινα ἰδέαν, ὅτι ἠδύνατο νὰ ἐπωφεληθῇ τῆς σχέσεως τῶν δύο ἐκείνων εὐγενῶν ψυχῶν· ἠσθάνετο ὅτι ἐλάχιστόν τι περιστατικόν, ἐλάχιστη τις σύγκρουσις, ἔμελλε νὰ τρέψῃ τὰ πράγματα πρὸς τὸ συμφέρον της. 'Ἀλλὰ πῶς; 'Ἀλλὰ τί; 'Ὁ νοῦς της ἐχάνετο καὶ ἡ εὐφροσύνη της, ἡ ἠττηθείσα, ἀλλ' οὐχὶ καὶ ἀπελπισθείσα ἐξανίστατο ἐναντίον τῆς ἰδίας αὐτῆς ἀδυναμίας.

— 'Ἡ ἀτυχῆς βαρωνὶς! ἔλεγε καθ' ἑαυτὸν ὁ μαρκήσιος ῥίπτων ἐνίοτε βλέμμα δειλὸν ἐπ' αὐτῆς, εἶναι πολὺ μακρὰν τοῦ νὰ ὑποπτέσῃ ὅποιον κτύπημα ἐτοιμάζομαι νὰ καταφέρω αὐτῇ. 'Ἄλλ' ἐὰν λάβῃ τις ὅλα ὑπ' ὄψιν, εἶναι ἀγαθὴ καὶ πιστὴ φίλη, εἶναι ψυχὴ τιμίᾳ εἰλικρινῆς· ὅ, τι δὲ καὶ ἂν ἔκαμε, εἶμαι βέβαιος ὅτι ἔκαμε ταῦτα μεριμνῶσα μόνον περὶ τῆς εὐτυχίας μου· στοιχηματίζω ὅτι δι' αὐτὴν τὴν ἰδίαν ἢ μόνην αὐτῆς φιλοδοξία εἶναι νὰ ἴδῃ τὸν 'Ραοῦλ της νυμφευμένον τὴν 'Ελένην μου. Εἶμαι βέβαιος ὅτι, ὁ,τιδήποτε καὶ ἂν ἤθελέ μοι συμβῆ, ἤθελε σπεύσει νὰ δεχθῇ τὴν θυγατέρα μου καὶ ἐμὲ εἰς τὸν μικρόν της πύργον καὶ ἤθελε λογίσαι ἑαυτὴν εὐτυχῇ διαμοιραζομένη μετ' ἡμῶν τὴν μικρὰν περιουσίαν της· διότι εἶναι ἀρκετὸν διὰ τὴν ὑπερηφάνειάν της, ἀρκετὸν διὰ τὴν εὐτυχίαν της τὸ νὰ νυμφευθῇ ὁ υἱὸς τῆς μίαν Λασεγλιέρ. 'Ἀγαθὴ καὶ στοργικὴ φίλη! Θὰ ἦτο καὶ εἰς ἐμὲ ἐπίσης πολὺ εὐχάριστος ἐὰν ἠδυνάμην νὰ πραγματοποιήσω ὄνειρον τόσον ὠραῖον καὶ νὰ τελειώσω τὸν βίον μου πλησίον της, ἀλλὰ νῦν ὅταν μάθῃ ὅτι πρέπει νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν ἐλπίδα, ἣν ἐπὶ τόσα ἔτη τρέφει, θέλει ἐκραγῆ εἰς πικρὰ παράπονα. 'Ἀλλοίμονον! ἴτως ἔχει δίκαιον. 'Ἐν τούτοις εἶναι εὐσυνείδητος νὰ ἐκθέσωμεν τὰ τέκνα μας εἰς τὰς ταλαιπωρίας τῆς πτωχείας; Εἶναι φρόνιμον νὰ δεθῶμεν διὰ σιδηρᾶς ἀλύσου, ἥτις ἀργὰ ἢ ὀγλίγωρα θέλει μᾶς πληγώσῃ ὅλους διὰ τοῦ βάρους της; 'Ἡ βαρωνὶς ἔχει πολλὴν κρίσιν καὶ ἄμα παρέληθ' ἡ πρώτη ὁρμὴ τῆς θλίψεώς της θὰ ἐννοήσῃ ὅτι ἔχω δίκαιον καὶ ὅτι ὑποκύψῃ εἰς τὴν ἀνάγκην. 'Ὁ 'Ραοῦλ εἶναι νέος καὶ εὐειδής· ἐπειδὴ δὲ εἰς Βωμπέρ δὲν θέλει καταδεχθῆ ποτε καὶ δικαίως, καὶ συνδεθῇ μετ' οἰκογενείας μὴ ἀριστοκρατικῆς, θὰ εὕρωμεν εὐκόλως εἰς τὰ περιγύρα ἀριστοκρατικὴν τινα χήραν πλουσίαν, ἐπιθυμοῦσαν νὰ ἐξαγοράσῃ διὰ τῶν χρημάτων της καὶ δεύτερον ἔσθ' εὐτυχίας.